

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 91 วันที่ 2 - 3 กันยายน 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 60 คน
จาก อบต.นาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

นายนิคม ศิริสิงห์สังข์ชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม
และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนว
พระราชดำริ

กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการอำเภอ ผู้บริหาร
ท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จากพื้นที่
อบต.นาปู่ป้อม อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งมูลนิธิ
แม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการ
ในหมู่บ้านห้วยसान และหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้ แนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อสร้าง
โอกาสในการ ปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
มาเป็นอาชีพ ที่สุจริต

2. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้
แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมี
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็น
ประธานคณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่
พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัดคือเชียงใหม่ เชียงราย

แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอและให้สถาบัน
ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มาจัดการ
อบรมให้

3. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม
การแลกเปลี่ยน จากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่
ของตนเองอย่าง เหมาะสมกับชุมชน และแก้ปัญหาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการ
ดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้ง
ในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและ
ทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับ
ชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้น
อยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง
พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง
สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มี
การรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุม
ทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับ
หน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของ
ปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านใน
การประสานงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดู
จากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของ
ชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง
ชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วย
ระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ
คนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องประสานงานการ
ทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่
โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในการขุดอ่างพวงสันเขาในพื้นที่ของตนเองสามารถ
ได้เลยหรือไม่

ตอบ : ก่อนจะขุดต้องมีการสำรวจแหล่งน้ำ และดูพื้นที่รับ
ประโยชน์มีพื้นที่ 12-20 ไร่หรือไม่ ถ้ามีไม่ถึงทางโครงการฯ
ก็ไม่ขุดให้

ถาม : น้ำในอ่างพวงสันเขานำมาจากแหล่งใด

ตอบ : น้ำที่ล้นจากทางคั้นหมู่บ้าน แล้วต่อท่อไปรวมกับน้ำ
ห้วยข้างหมู่บ้าน ต่อท่อมาใส่อ่างพวงนี้

ถาม : อ่างพวงสันเขาตัวอย่างนี้ ใช้ปูนสร้างกี่กระสอบ

ตอบ : ใช้ปูน 91 กระสอบ

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง

พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาลดผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผล เดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อ การส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : สารเคมีที่ตกค้างมากที่สุดกี่เดือน

ตอบ : 5 เดือน (คลอรีนโพส+ไซเปอร์เมทริน)

ถาม : สารเคมีแลนเนทมีอายุการตกค้างกี่วัน

ตอบ : 7 วัน

ถาม : มะม่วงถ้าเปลี่ยนยอดได้อย่างไร

ตอบ : เลียบยอดกับต้นตอ ถ้าติดแล้ว ออกยอด ตัดยอด ฉัตรที่ 2 ให้ได้ทรงพุ่ม หลังจากนั้นก่ตัดกิ่งต้นตอทิ้ง

ถาม : การเลียบเปลี่ยนยอดเดือนไหนได้ดี

ตอบ : พฤษภาคม

ถาม : การเลียบเปลี่ยนยอดใช้เทปกาวที่พันต้นตอแบบไหน

ตอบ : ใช้เทปพลาสติกใส พันให้แน่น ยิ่งแน่นจะทำให้มีโอกาส ติดมากกว่า

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทาง

อาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์ กข 21 (อีโต) เป็นพันธุ์ ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มี การทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำ แปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วย การท่มดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะ ยาว และการทำปุ๋ยสูตร)

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ตอนฝนตกสามารถพ่นสารชีวภัณฑ์ได้หรือไม่

ตอบ : ไม่ควรพ่น

ถาม : ถ้าแดดออกพ่นสารชีวภัณฑ์ได้ไหม

ตอบ : ไม่ควรพ่น ควรฉีดพ่นตอนเย็นเหมาะสมที่สุด

ถาม : สารชีวภัณฑ์ใช้พ่นบ่อยขนาดไหน

ตอบ : ควรใช้อาทิตย์ละ 2 ครั้ง

ถาม : หากต้องการฆ่าหนอน ใช้สารชีวภัณฑ์ตอนไหนเหมาะสม

ตอบ : ใช้คลุกเมล็ดก่อนที่จะหว่านได้เลย และค่อยพ่นซ้ำทุกระยะตอนโต จนถึงเก็บเกี่ยว

ถาม : หาซื้อหัวเชื้อทำสารชีวภัณฑ์ได้ที่ไหน

ตอบ : มีขายที่แม่วังลำปาง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และที่เกษตรอำเภอ

ถาม : ผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้านทางโครงการรับซื้อหมดทุกอย่างหรือไม่

ตอบ : ทางโครงการรับผลผลิตของทาง 4 หมู่บ้านหลัก และ 20 หย่อมบ้าน แต่ต้องเป็นผลผลิตที่ทางโครงการส่งเสริมให้ปลูกด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารกองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ไก่ดำภูพานสามารถหาซื้อที่ไหน

ตอบ : สามารถหาซื้อได้ที่ศูนย์พัฒนาภูพาน จังหวัดสกลนคร

ถาม : วิถีทางโครงการมีแจกให้คนนอกพื้นที่หรือไม่

ตอบ : ตอนนี้วิธียังไม่แจก และอยู่ในช่วงส่งเสริมให้คนในชุมชนที่เข้าร่วมกับโครงการปลูกหญ้าเนเปียร์ให้ครบ 50 ไร่ ปัจจุบันปลูกไปแล้ว 30 ไร่

ถาม : หญ้าเนเปียร์ปลูกแบบเมล็ดได้ไหม

ตอบ : ปลูกท่อนพันธุ์จะดีกว่า ถ้าแบบเมล็ดอัตราการงอกและติดจะน้อยกว่า

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ยาบ้าที่เสบบางคนเสพแล้วอยากฆ่าตัวตาย ทำร้ายตัวเอง แต่ทำไมวิทยากรกินแล้วไม่รู้สึกรูปแบบนั้น

ตอบ : นายส่องแสง : เนื่องจากสภาพจิตใจของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนเล่นหนักเกินอัตราจึงเกิดภาพหลอน จิตหลอน อย่างผมไม่มีอาการหรือรู้สึกแบบนั้น

ถาม : กรณีหมู่บ้านห้วยสำน มียาเสพติดมากในอดีต ไม่มีหน่วยงานใดมาดูแลใช้หรือไหม

ตอบ : นางรัชณี : มีแต่ อำนาจของเงินมีซื้อทุกอย่าง เงินสามารถซื้อคดีได้ ทำให้คนในชุมชนไม่เกรงกลัวต่อหน่วยงาน

ถาม : ในเมื่อเราเป็นหลานของผู้มีอำนาจของหมู่บ้าน แล้วเราไม่ได้ค้าขาย คนอื่นจะมองเราแปลกๆ ไหม

ตอบ : นางรัชณี : แปลกๆ แต่วิทยากรก็มีความรู้สึกที่ว่าตัวเราเองไม่ได้ขาวสะอาดขนาดนั้น ไม่ได้ค้าขายแต่ก็กินเงินจากคนค้ายาเพราะเป็นหลาน ตั้งแต่มีโครงการจึงตัดสินใจร่วมกับโครงการทำงานแลกเงินเพื่อได้เงินที่ขาวสะอาดจริงๆ เพื่อให้ทุกคนยอมรับโครงการเหมือนที่เรายอมรับ

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามเหนือ และนายสุรรัตน์ สุกาศิรวงค์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้าน และเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนา

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม หลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การดำเนินโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อยนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้มอบการบ้าน กล่าวสรุปกิจกรรม และมอบการบ้าน

กล่าวสรุป กิจกรรมการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการร้อยใจรักษ์ บ้านห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุกๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการ พัฒนา เริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการคืนข้อมูล เพื่อให้เกิดการ **ระเบิดจากข้างใน** ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกัน ในระดับท้องถิ่น ท้องถิ่น หน่วยงานราชการ ที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วม ออกแรง ด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้น ตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหาร จัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน

2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไข ปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์คือ

1) เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามหาชน ของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน

2) ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ

3) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมิงงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดย งบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่ เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์ งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่าน ต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การจัดสรรพื้นที่แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ป่าใช้สอย การปลูกป่าไผ่ เพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ, ที่เนินเขา การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ, ที่ดอน การปลูกพืชผสมผสาน และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และ ที่นา การปลูกข้าวและพืชหลังนา
2. การตั้งมาตรฐานการดูแลรักษาป่า โดยให้ค่าบำรุงรักษาป่าที่ร้อยละ 10 บาท แต่หากมีกรณีไฟไหม้ในพื้นที่ป่า จะถูกปรับในอัตราไร่ละ 500 บาท
3. การผลิตมะม่วงที่ผ่านมาตรฐานการรองรับ GAP
4. การตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อช่วยเหลือกันภายในกลุ่มด้านการผลิต รวมถึงการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
6. การปลูกไม้ดอก เพื่อการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว และการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การปลูกเหลืองอินเดีย จั๋งดอกแดง หางนกยูง เป็นต้น
7. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์, ยา/วัคซีน, อาหาร และ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
8. การปลูกหญ้าเนเปียร์ 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์ปากช่อง มีโปรตีน 8% ขยายพันธุ์เร็ว และ หญ้าเนเปียร์หวาน อิสราเอล มีโปรตีน 12% แต่มีการขยายพันธุ์ช้า
9. อาหารลดต้นทุนสำหรับสุกร ใช้สูตรต้นกล้วยหมัก
10. อาหารลดต้นทุนสำหรับเป็ด/ไก่ ใช้สูตรหญ้าเนเปียร์สับผสมกับหัวอาหาร ในอัตราส่วน 30 : 70
11. การเลี้ยงไก่ดำพันธุ์ภูพาน 3 สายพันธุ์ โดยที่ภูพาน 1 ขนสีดำ, ภูพาน 2 ขนสีขาว และภูพาน 3 ขนสีทอง
12. การเลี้ยงเป็ดไข่กากีแคมเบล มีอัตราการไข่โต อยู่ที่ 280 ฟอง/ตัว/ปี
13. การเลี้ยงเปิดเทศบาลบารี่ และเปิดเนื้อพันธุ์อู้อีเลี้ยง
14. การไหลของน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ โดยใช้ระบบกาลักน้ำ
15. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อลดอัตราการตาย และสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่

16. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อลดอัตราการตายและสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่
17. การเรียนรู้มาตรการการจัดการน้ำในชุมชน โดยการติดมิเตอร์ คิดที่อัตรามิเตอร์ละ 3 บาท/หน่วย
18. การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำในหมู่บ้าน เพื่อการดูแลและการจัดการระบบน้ำ
19. การใช้วัชพืชหมัก เป็นแพลงตอนในการเลี้ยงปลา
20. การลดต้นทุนและการเพิ่มคุณภาพผลผลิตในแปลงนา
21. การใช้สารชีวภัณฑ์ และปุ๋ยหมักชีวภาพทดแทนสารเคมีในแปลงการเกษตร
22. การใช้แรงงานคนชุดอ่างพวงในพื้นที่ เพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความเป็นเจ้าของ และการกระจายรายได้ให้กับชาวบ้านในพื้นที่

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. จัดตั้งวิสาหกิจในชุมชนของกลุ่มอาชีพที่เหมือนกัน
2. ริเริ่มทำแปลงสาธิตที่เป็นของชุมชน
3. การนำเทคนิคการเสียบยอดไปใช้กับไม้ผลในพื้นที่
4. การปรับพฤติกรรมการใช้สารเคมีในการเกษตรให้ถูกต้อง และเหมาะสมตามหลักวิชาการ
5. การจัดการพื้นที่เพื่อเป็นเขตป่าอนุรักษ์ของชุมชน
6. การใช้ปุ๋ยหมักและสารชีวภัณฑ์ในการทำเกษตร
7. การปลูกพืชแบบผสมผสาน
8. การใช้ระบบมินิสปริงเกอร์ในการทำเกษตร
9. นำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลในพื้นที่
10. ลดต้นทุนในการใช้จ่ายในครัวเรือน
11. แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในชุมชนและพื้นที่การเกษตร
12. แนวคิดการบริหารจัดการน้ำในชุมชน การมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งในชุมชน
13. นำสูตรอาหารลดต้นทุนไปปรับใช้

ตัวแทนผู้นำชุมชน สะท้อนปัญหาที่ต้องการแก้ไขเร่งด่วนในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลนาปู่ป้อม อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

โดย นายโยธิน วราฤทธิ์ธีรบุญกุล กำนันตำบลนาปู่ป้อม

ปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภค และด้านการเกษตร

- หมู่ที่ 1 มีความต้องการโครงการประปาภูเขาห้วยบ่อจ่านและห้วยบ่อจ่าน (อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-ผาเสื่อ และอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์)
- หมู่ที่ 2 มีความต้องการซ่อมแซมฝายน้ำล้นในลำห้วยอื่น (อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติถ้ำปลา)
- หมู่ที่ 3 มีความต้องการผันน้ำปายมาใช้ภายในตำบลปางหมู (อยู่ในเขตอุทยานและป่าชุมชนของหมู่บ้านทุ่งกอม)
- หมู่ที่ 4 ปรับปรุงท่อส่งน้ำประปาภูเขา ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร
- หมู่ที่ 5 มีความต้องการสร้างฝายกักเก็บน้ำ บริเวณจุดต้นน้ำประปาหมู่บ้าน
- หมู่ที่ 12 มีความต้องการปรับปรุงฝายน้ำล้น และฝายมีชีวิต
- หมู่ที่ 13 มีความต้องการโครงการประปาหมู่บ้าน เพื่อใช้ในภาคการเกษตรและอุปโภคบริโภค

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 91 อบต.นาปู่ป้อม อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	90.20	7.84	1.96	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	72.55	25.49	1.96	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	76.47	21.57	1.96	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	80.39	17.65	1.96	-
วิทยากรมีความรู้	84.31	15.69	-	-
สถานที่อบรม	80.39	19.61	-	-
สถานที่พัก	82.35	17.65	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	94.12	5.88	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 51 คน จาก 60 คน

